

Centri Civilnih Inicijativa (CCI)
Bosna i Hercegovina

Projekat «Program Partnerskog Građanskog Zastupanja» (CAPP)
Oblast »Monitoring rada parlamenata u BiH«

**POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE**

01.januar 2007 – 30. jun 2007

Centri civilnih inicijativa (CCI) je bosanskohercegovačka nevladina, neprofitna organizacija,
koja radi na razvoju civilnog društva širom Bosne i Hercegovine.

Misija Centara civilnih inicijativa jeste da promoviše i podstiče aktivno učešće građana u
demokratskim procesima i da jača kapacitete organizacija i pojedinaca kako bi uspješnije
rješavali probleme u zajednicama širom Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Centri civilnih inicijativa, kao jedan od pokretača projekta **Građanska platforma**, kojim je u predizbornom periodu, prošle 2006. godine, uobličen zahtjev građana ove zemlje (podržan sa preko 500.000 potpisa) prema budućoj vlasti, u vidu 12. problema koje građani smatraju najprioritetnijim za rješavanje, ovih dana, kako su to u predizbornom periodu i obećali, u saradnji sa svojim koalicionim partnerima (ALDI, Transparenci international...) objavljuje analize rada različitih nivoa vlasti u BiH.

Ovo je izvještaj o radu Narodne skupštine Republike Srpske, za period 01.01.2007– 30.06.2007. godine.

1.1. PODSJEĆANJE

Narodna skupština Republike Srpske je konstituisana 09.11.2006. godine, 39 dana nakon održanih opštih izbora u BiH. Konstituisanje Narodne Skupštine je proteklo bez problema, zahvaljujući stabilnoj parlamentarnoj većini, koju ima pobjednička stranka na izborima - SNSD.

Narodna skupština Republike Srpske (u daljem tekstu NSRS-e) je imala kreiran Orijentacioni program rada koji je kreiran za period april 2006. – april 2007. godine, čime su polazni zadaci Skupštine bili dosta jasni. Ovako „lagodan“ početak mandata, nije imala ni jedna druga institucija u BiH.

Tokom analiziranog perioda, 01.01. – 30.06. 2007. godine, NS RS je zasjedala 7 puta. Na skupštinskim zasjedanjima pred poslanicima NS RS se našlo 122 tačaka dnevnog reda ili oko 17 tačaka dnevnog reda po sjednici.

Iako je NS RS, u prosjeku razmatrala oko 17 tačaka po sjednici, analiza odgovornosti, efikasnosti i efektivnosti, koju su izvršili Centri Civilnih Inicijativa (CCI), pokazuje da ne možemo biti pretjerano zadovoljni sa dosadašnjim rezultatima rada najvišeg zakonodavnog organa vlasti u Republici Srpskoj..

1.2. FOKUS ISTRAŽIVANJA

Naše istraživanje smo fokusirali na odgovornost Narodne skupštine RS prema javnosti RS i na broj mjera koje predstavnici vlasti iniciraju ili donose, a koji su u skladu sa zahtjevima iz Građanske platforme. Već za naredne izvještaje, odgovornost NS RS pratićemo i kroz prizmu preizbornih obećanja stranaka koje participiraju u NS RS, kao i na osnovu broja inicijativa poslanika u skladu sa predizbornim obećanjima i zahtjevima iz Građanske platforme. Takođe, jedan od bitnijih parametara istraživanja je i praćenje Orijentacionog programa rada NS RS. U proteklom šestomjesečnom periodu djelimično smo razmatrali efikasnost i efektivnost rada NS RS, kroz stepen realizacije Programa rada za 2007. godinu, te broj donešenih mjera koje mogu stvarno i sistemski dovesti do realizacije zahtjeva iz Građanske platforme.

2. SAŽETAK

Tokom analiziranog šestomjesečnog perioda, 01.01. – 30.06. 2007. godine, NS RS je održala 7 sjednica na kojim je razmatrano 122 tačke dnevnog reda.

Iako je NS RS, u prosjeku razmatrala oko 17 tačaka po sjednici, usvojila niz mjera koje se odnose na realizaciju sopstvenog Programa rada ove institucije, ipak analiza odgovornosti, efikasnosti i efektivnosti, koju su izvršili Centri Civilnih Inicijativa, pokazuje da ne možemo biti pretjerano zadovoljni sa dosadašnjim rezultatima rada najvišeg zakonodavnog organa vlasti u RS, gledajući iz prizme odnosa NS RS prema 12 zahtjeva iz Građanske platforme. Ova konstatacija se temelji na činjenici da, još uvijek, veliki broj životnih problema građana RS, čeka da dođe na dnevni red sjednica NS RS.

U određenim aspektima je primjetno poboljšanje u odnosima na prethodne sazive NS RS. NS RS je imala kreiran Program rada od aprila 2006. godine do aprila 2007. godine. U kreiranju pomenutog Programa je učestvovala sadašnja skupštinska većina, koja je na Opštim izborima 2006. godine učvrstila svoju vladajuću poziciju i praktično nastavila raditi prema postojećem Programu rada. Novi Program rada je kreiran aprila 2007.godine i planirano je da se Program u potpunosti realizuje do kraja godine. Praksa novog saziva će biti da se Program rada u narednom periodu kreira na osnovu kalendarske godine januar- decembar.

Vidljivo je da relativno dobro funkcioniše i odnos između zakonodavne i izvršne vlasti u RS, s obzirom na "komotnu" većinu, koju je obezbijedila vladajuća stranka u RS i na "tradiciju" "disciplinovanosti"/"poslušnosti" poslanika u odnosu na stranačke vrhove.

Primjetan je angažman predsjednika NS RS da se ministri redovno izjašnjavaju po svim postavljenim pitanjima od strane poslanika iz ovog saziva NS RS.

Vidljivo je da je NS RS u odnosu na sopstveni Program rada relativno efikasna ako se uzme u obzir da je od 60 planiranih zakonskih rješenja, NS RS razmatrala i usvojila 47 zakonskih rješenja ili 78% realizacije Programa rada u zakonodavnom dijelu ovog akta. Ipak, od 47 usvojenih zakonskih rješenja, tek 11 ih je imalo vezu sa Građanskom platformom i mogu doprinijeti stvarnom i sistemskom ispunjenju zhjteva iz Građanske platforme.

NS RS pokazuje visok stepen transparentnosti u svom radu. Očigledno je da se u ovom segmentu NS RS pridržava sopstvenog Poslovnika koji jasno propisuje javnost rada NS RS. Sjednice NS RS u punom obimu snima RT RS, često je slučaj da se sjednice direktno prenose. Ipak, indikativno je da se najčešće u TV prenosu nalaze tačke dnevnog reda koje nemaju puno ili nikakve veze s zahtjevima iz Građanske platforme, kao što su procesi reforme policije, zakon o praznicima ili situacija oko Srebrenice.

Ovakva pojava ukazuje na negativan trend u smislu stavljanja političkih pitanja, ispred pitanja koja direktno mogu podići kvalitet života građana, kao što je i definisano Građanskom platformom.

NS RS obezbjeđuje prostor novinarima i TV ekipama u holu Skupštine, gdje postoji i

improvizovani press centar, sa kojeg se predstavnici parlamenta, i pozicija i opozicija, obraćaju javnosti i iznose svoje stavove po različitim pitanjima od interesa za građanstvo RS. WEB stranica NS RS je svakako jedna od uređenijih u BiH kada posmatramo institucije vlasti, i tu se nalaze svi značajni podaci o NS RS i svim pratećim službama. Svi materijali za skupštinska zasjedanja su dostupni bar nekoliko dana prije zasjedanja skupštine. Ističemo da skupštinske službe dostavljaju uredno i na vrijeme sve materijale i izmjene dnevnih redova skupštine na adrese zainteresovanih organizacija koje nadgledaju rad NS RS.

2.1. ZAKLJUČAK

Parlament RS nije u dovoljnoj mjeri bio posvećen rješavanju najprioritetnijih problema građana Republike Srpske, okupljenih u 12 zahtjeva iz Građanske platforme.

NS RS ima stopu realizacije sopstvenog Programa rada procentualno izraženo 75%, dakle kasni u realizaciji istoga, što dovodi u pitanje ostvarivanje programskih zadataka.

NS RS nema razvijene mehanizme praćenja realizacije Programa rada, revidiranja u slučaju kašnjenja ili neispunjavanja istoga, a javnost ostaje uskraćena za podatke o razlozima za ova kašnjenja.

Parlamentarna većina koja postoji u NS RS, ostavlja ogroman prostor za parlamentarno djelovanje koje treba biti afirmativno i u skladu sa zahtjevima iz Građanske platforme, što trenutno nije slučaj i što govori da parlamentarci ne osjećaju probleme građana kao svoje probleme.

Kvalitetna i redovno ažurirana web stranica NS RS daje punu mogućnost praćenja svih značajnijih dešavanja ovog zakonodavnog dijela vlasti.

2.2. PREPORUKE

Iako SNSD, kao nosilac i zakonodavne i izvršne vlasti u RS, nije potpisnik Građanske platforme, SNSD je svojom političkom platformom nagovjestio da će se baviti problemima koji su u skladu sa 12 građanskih zahtjeva. Akcenat je stavljen na smanjenje stope nezaposlenosti i na smanjenje siromaštva. Potrebno je da se vlast podsjeti i pridržava sopstvenih predizbornih obećanja i na taj način utiče na rješavanje najvećih problema građana.

PDP, DNS i SP, partije koje podržavaju vladajuću partiju u parlamentu, a koje su potpisnice Građanske platforme, treba da pokrenu više inicijativa, koje su u skladu sa 12 zahtjeva iz Građanske platforme.

Inicirat ćemo donošenje kvalitetnog Programa rada NS RS koji će definisati koji se ciljevi trebaju ostvariti putem predviđenih mjera, ko je odgovoran za realizaciju i u kojim rokovima određenog segmenta Programa rada.

Takođe, inicirati ćemo izmjene Poslovnika o radu NS RS kojim bi se rad i djelovanje poslanika, komisija i odbora usmjerio više na suštinu, a ne na formu kao što je to trenutno slučaj (u kontekstu navedenoga, postavlja se pitanje da li je moguće da odbor koji se sastane na dan sjednice 2 sata prije početka, kvalitetno analizira 5 različitih zakonskih rješenja i na sjednici pozitivno procijeni određenu mjeru ili zakon i preporuči njeno usvajanje).

2.3. OČEKIVANJA

Kako su zahtjevi iz **Građanske platforme** kreirani na osnovu 12 identifikovanih najprioritetnijih problema u zajednicama širom BiH, uključujući sve dijelove RS, i kako je njihova realizacija podržana peticijom iza koje je, svojim potpisima, stalo preko 500.000 građana iz svih dijelova naše zemlje, **Centri civilnih inicijativa (CCI) izražavaju nadu da će Narodna skupština RS u narednom periodu intenzivirati svoj rad i uložiti više napora u pravcu rješavanja problema koje građani smatraju svojim najznačajnijim. Potrebno je povećati aktivnosti na realizaciji Programa rada NS RS, te fokusirati iste na donošenja mjera koje stvarno i sistemski mogu uticati na realizaciju građanskih zahtjeva.**

3. NALAZI CCI ANALIZA

3.1. ODGOVORNOST NARODNE SKUPŠTINE RS PREMA ZAHTJEVIMA VIŠE OD 500.000 GRAĐANA BiH

U analiziranom periodu od 01.01. do 30.06.2007. godine, NS RS je održala 7 redovnih sjednica na kojima je razmatrala 122 tačke dnevnog reda. Slično kao što je to slučaj i sa drugim parlamentima u BiH, tokom analiziranog perioda, smatramo da su poslanici NS RS trebali imati više sluha prema apelu 500.000 građana BiH koji su kroz Građansku platformu zatražili mnogo žustrije djelovanje po pitanjima rješavanja najprioritetnijih 12 građanskih problema (male penzije, povećana nezaposlenost, visok stepen korupcije, postojanje ekstremno siromašnih u BiH, neuređen sistem zdravstvene i socijalne zaštite¹, itd.).

Od 122 tačaka dnevnog reda koje je NS RS razmatrala na sjednicama u pomeutom periodu, tek 26 tačaka dnevnog reda ima određene veze sa zahtjevima iz Građanske platforme. Dakle, svega 21% razmatranih mjera (zakona, odluka, strategija i sporazuma) je imalo određenu vezu sa zahtjevima iz Građanske platforme. NS RS očigledno nije svoje djelovanje usmjerila na rješavanje najvećih problema građana i ostaje veliko pitanje da li će u drugoj polovini 2007. godine, NS RS imati „dovoljno“ vremena da popravi alarmantno stanje kada su u pitanju zahtjevi građana iz pomenute Građanske platforme.

¹ Više o prioritetnim građanskim problemima i zahtjevima iz dokumenta Građanska platforma na www.ccibh.com

3.2. EFIKASNOST

U periodu 01.01. – 30.06.'07. NS RS je svojim programom planirala razmotriti i uputiti u daljnu, parlamentarnu proceduru 60 Prijedloga i nacрта zakona (ubrajajući određene prijedloge zakona gdje se traže izmjene i dopune postojećih), kao i 25 odluka, uredbi, izvještaja, informacija itd. Sumarno NS RS je planirala usvojiti 85 zakona, uredbi, informacija, izvještaja i odluka. Monitoringom je pokazano da je Vlada RS usvojila 47 od 60 planiranih zakona, te 17 od 25 tematskih cjelina u ovom periodu. Sumarno to su 64 zakona i odluke, uredbe, informacije i izvještaje koji su planirani programom i realizovani u pomenutom periodu.

Na osnovu iznesenog, konstatujemo da je NS RS u ovom periodu realizovala 75% zakona, uredbi, odluka, informacija od ukupno planiranih za period 01.01. – 30.06. 2007. godine.

Centri civilnih inicijativa (CCI) će za potrebe narednih izvještaja analizirati i druge parametre, a sve u cilju da što kvalitetnije ocjenimo efikasnost rada NS RS, a i ostalih vlada i parlamenata na nivou države, entiteta i kantona.

3.3. EFEKTIVNOST

Ukoliko uzmemo u obzir činjenicu da smo već prošli prvu polovinu 2007. godine, te gore navedeni broj razmatranih i usvojenih akata u ovom organu zakonodavne vlasti, to su sasvim dovoljni pokazatelji da ukoliko se nastavi sa ovakvom dinamikom rada, upitno je kakve ćemo efekte imati do kraja godine i koliko će se ključnih zakonskih rješenja naći na dnevnom redu.

Ili će se možda veliki broj zakona razmatrati po hitnom i skraćenom postupku, što sigurno ne bi smjela biti praksa u zemljama, koje snažno promoviraju parlamentarnu demokratiju.

NS RS je razmatrala relativno mali broj tačaka koje imaju određene veze sa Građanskom platformom (tek 26 tačaka od 122 ukupno razmatrane tačke ili 21% od ukupnog broja). Prema nalazima ekspertske WD agencija od 26 tačaka koje su određenoj sprezi sa Građanskom platformom, svega 12 tačaka ili 46% od usvojenih mjera mogu proizvesti sistemski rješenja u pravcu ostvarivanja građanskih zahtjeva.

U skladu sa pokazateljima za navedeni period, možemo zaključiti da, ako se nastavi ovakav trend u radu NS RS, prilikom donošenja mjera koje bi trebale uticati na rješavanje ključnih građanskih problema, za očekivati je da nećemo imati veliki broj značajnijih mjera niti veće efekte po pitanju donošenja razvojnih i kvalitetnih mjera za realizaciju 12 ključnih zahtjeva građana ove zemlje, kojima je cilj poboljšanje opšte kvalitete života.

NS RS ima ispred sebe izazov i mogućnost da realizuje veliki broj planiranih mjera iz Programa rada za 2007. godinu koje se direktno odnose na socio-ekonomske politike iz Građanske platforme.

Da bi se ovo ostvarilo, potrebno je da NS RS i svi poslanici u NS RS djeluju energičnije i iskrenije u pristupu rješavanju najvećih i stvarnih problema građana koje predstavljaju, što u prvih pola godine nije bio slučaj.

3.4. ZAKLJUČAK

NS RS nedovoljno je tretirala realizaciju zahtjeva iz Građanske platforme. Svega 21% akata o kojima je NS RS raspravljala ima manju ili veću vezu sa zahtjevima iz GP. Kako su zahtjevi iz GP kreirani na osnovu 12 identifikovanih najznačajnijih problema u zajednicama širom BiH i kako je njihova realizacija podržana dosad najmasovnijom peticijom u BiH, očekuje se da će NS RS u narednom periodu uložiti više napora tj. razmatrati veći broj mjera koje su u vezi sa zahtjevima.

3.5. PREPORUKE

Klubovi poslanika trebaju hitno inicirati da na dnevni red parlamenta čim prije dođu prijedlozi zakona o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti, kao i neki drugi, a do sada nerealizovani zakoni koji imaju stratešku vezu sa zahtjevima iz GP.

4. REALIZACIJA PROGRAMA RADA

Na VIII sjednici NS RS, 11.04.2007. godine NS RS je usvojila Program rada za period januar - decembar 2007. godine. U odnosu na Program rada po kojem je do VIII sjednice radila NS RS, usvojeni Program rada je očigledno prilagođen dinamici realizovanog u prva tri mjeseca 2007. godine. Program rada se sastoji od zakonodavnog i tematskog dijela, koji taksativno prikazuju planirane aktivnosti, kako je predviđeno i Poslovnikom o radu NS RS. Međutim, to nam ne govori da je ovakav koncept Programa rada i najbolje rješenje. Naprotiv, evidentni su nedostaci u obrazloženjima planiranih mjera i očekivanih rezultata. **Koncept Programa rada nema kvalitativne odlike, ne postoji opis mjera koje institucija planira realizovati. Program rada se kreira na godišnjem nivou, a podijeljen je na kvartale.**

Pohvalna je praksa da se Program rada NS RS redovno kreira u zadnjih 5 godina, što pokazuje poštivanje Poslovnika o radu institucije.

Kroz provedeni monitoring od strane Centara Civilnih Inicijativa primjećeno je da postoje određena kašnjenja u realizaciji Programa rada za 2007. godinu.

Planirano Programom rada

Programom rada za 2007. godinu, NS RS je planirala u periodu 01.01.-30.06.2007. godine razmotriti i uputiti u daljnju proceduru 60 prijedloga i nacrtu zakona, te 25 tematskih cjelina (strategije, odluke, informacije).

U ovom periodu NS RS je u skladu sa zahtjevima iz GP, a što je bilo i u skladu sa Programom rada

NS RS razmatrala slijedeće zakone : „Prijedlog zakona o dopuni Zakona o poljoprivredi, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima, Prijedlog zakona o fondu za razvoj Istočnog dijela RS, Prijedlog zakona o evidencijama i statističkim istraživanjima u oblastima zdravstvene zaštite, Prijedlog zakona o platama, Prijedlog zakona o platama u javnim institucijama, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, Prijedlog Zakona o studentskom standardu, Prijedlog Zakona o zaštiti na radu“.

Realizovano

Pregledom realizovanih aktivnosti NS RS, zaključujemo da je NS RS razmatrala i usvojila 47 prijedloga i nacrtu zakona. Određeni nesrazmjer je primjećen u broju planiranih tematskih cjelina NS RS (Strategije, informacije, odluke, programi, zaključci) koje trebaju biti donesene, njih 25, i činjenici da je NS RS usvojila preko 70 istih. Ova činjenica govori da se u određenim segmentima kao što su tematske cjeline, a pri izradi Programa rada, ne vodi dovoljno računa i to dovodi u konačnici do konstatacije da se tematski dio loše planirao.

Ohrabrujeće je da NS RS u svom Programu rada za tekuću godinu planira raditi na velikom broju zakonskih rješenja (145 zakona je u planu), ali je i zabrinjavajuće da je u analiziranom kvartalu od 60 predviđenih zakonskih rješenja, NS RS razmatrala tek 47 zakonskih rješenja. Takođe, nije u potpunosti jasno zbog čega je NS RS u ovom periodu planirala tek 25 tematskih cjelina, a na održanim sjednicama je razmatrala preko 70 zaključaka, informacija, odluka, programa, strategija, itd.

Evidentno je da procesi planiranja moraju biti transparentniji i usklađeni sa kapacitetima kompletnog saziva NS RS, koji je odgovoran za realizaciju sopstvenog i usvojenog Programa rada.

PROGRAM RADA ZA 2007. godinu	ZAKONI	TEMATSKE
Period 01.03. – 31.05. 2007 godine		
Planirane mjere programom rada za realizaciju	60	13
Planirane i realizovane mjere iz programa	47	70 (17 + 53)
Realizovano iz programa i u skladu sa zahtjevima iz GP	11	15

Tabela: Realizacija programa sa fokusom na građanske zahtjeve

Od 13 zakona koji nije razmatran na sjednicama Vlade RS u analizirano periodu, a koji su bili planirani Programom Vlade RS, 10 predviđenih zakonskih rješenja je bilo u manjoj ili većoj mjeri u vezi sa Građanskom platformom.

Očekujemo da će ovi važni zakoni biti usvojeni već na narednim sjednicama NS RS-e.

Zaključak

NS RS treba da povede više računa o stepenu i preciznosti realizacije sopstvenog Programa rada, kao i o tome da redovno izvještava javnost o realizaciji istog.

NS RS treba da, u što većoj mjeri, prati dinamiku zacrtanu sopstvenim Programom rada, te da u kreiranju Programa rada više pažnje obrati na 12 zahtjeva iz Građanske platforme.

NS RS treba raditi na otklanjanju evidentnih propusta u procesima planiranja Programa rada.

Preporuke

Ubuduće, Program rada NS RS, prije kreiranja finalne verzije i izglasavanja, davati u javnu raspravu, kako bi strukovne organizacije (sindikati, penzioneri, mladi-studenti) mogli da učestvuju u prijedlozima za kreiranje Programa rada

5. POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU

Kršenje Poslovnika o radu se dogodilo u nekoliko slučajeva. Na dva zasjedanja NS RS, tačnije na VII sjednici NS RS i na X sjednici NS RS, sjednica je prekidana, jer je predsjednik NS RS primjetio da na zasjedanjima nije prisutan niti jedan ministar iz Vlade RS, ni premijer.

Ovo su situacije koje su nastajale u kasnim večernjim satima zasjedanja, a onda je to prouzrokovalo pauze, sve dok se ne pojavi neko od ministara čime bi se stvorili uslovi za nastavak zasjedanja NS RS. Takođe, kada je razmatran Zakon o praznicima, šef Kluba poslanika SDS Borislav Bojić je prekršio Poslovnik član 159., na način da je krivi navod koristio u svrhu replike, a repliku za politički pamflet, a onda je nakon više upozorenja za kršenje Poslovnika, predsjednik NS RS izrekao mjeru udaljavanja sa ove tačke dnevnog reda, što je izazvalo reakciju svih poslanika SDS-a, koji su napustili Skupštinu i vratili se na zasjedanje po okončanju ove tačke dnevnog reda. **Ovakve situacije utiču na efikasnost rada Skupštine, jer je, u konkretnom slučaju, to prouzrokovalo pauzu od pola sata, što je dovelo do relanog gubitka vremena od 2 sata u skupštinskom radu, ako se uzme u obzir diskusija koja je otišla u krivom smjeru.** Ovo je česta pojava u skupštini i jako je važno da se Poslovnikom reguliše pravo na konstruktivnu diskusiju, koja će doprinijeti efikasnijem radu NS RS.

Iako je Poslovnikom predviđeno da se opomena izriče poslaniku koji upotrebljava uvredljive riječi, često se predsjednik skupštine ili potpredsjednici toga ne drže, mada je na relaciji SNSD - SDS, a naročito na relaciji premijer Dodik - Bojić (SDS) retorika nedostojna parlamenta.

Ovo govori o neprihvatljivom ponašanju predstavnika političkih partija koje su građani birali da rješavaju političke i životne probleme sa kojima se svakodnevno susreću, a ne da se upuštaju u, za vršioce značajnih funkcija, nedostojna lična razračunavanja, kojima se ne štiti dignitete NSRS-e.

Što se tiče kvaliteta Poslovnika, o njemu je bilo riječi na VIII sjednici NS RS. Tada je istaknuto da je Poslovnik dobrim dijelom rađen po uzoru na Poslovnike susjednih država, ali da su određene odredbe zastarjele i da trebaju doživjeti promjene. U izmjene Poslovnika se pristupilo sa promjenom 49 članova aktuelnog Poslovnika, a od predviđenih 49 članova, 47 članova je prihvaćeno na ovoj sjednici. Dva sporna člana koja nisu usvojena na VIII sjednici su preformulisana i usvojena na XII redovnoj sjednici.

5.1. ZAKLJUČAK

Poslovnik se u velikoj mjeri poštuje i predsjednik NS RS se veoma odgovorno odnosi prema ovom aktu Ipak, poslanici vješto manipulišu određenim nedorečenostima Poslovnika, naročito u smislu discipline i odgovornosti na sjednicama NS RS.

5.2. PREPORUKE

Izraditi i usvojiti kodeks ponašanja narodnih poslanika, što je nedovoljno definisano sadašnjim Poslovníkom.

6. PRIDRZAVANJE ZAKONA OD STRANE ZASTUPNIKAPOSLANIKA SA AKCENTOM NA REALIZACIJU PRORAČUNA/BUDZETA ODREĐENE INSTITUCIJE VLASTI:

NS RS je analizirala i usvojila tromjesečni Izvještaj o realizaciji budžeta 15 marta, a Izvještaj je kreiran za period decembar, januar i februar. Vlada RS je shodno Zakonu o izvršenju budžeta za 2007. godinu izvijestila NS RS o izvršenju budžeta za pomenuti period, a prema članu 11 ovoga zakona.

Izvještaj koji je prezentovan javnosti je demonstrirao odgovornu potrošnju budžetskih sredstava i nije bilo primjedbi, na isti.

Slijedeći period kada će javnost biti upoznata sa realizacijom budžeta je juni mjesec.

7. BROJ MJERA KOJE SU DONIJETE U SKLADU SA GRAĐANSKOM PLATFORMOM, SA FOKUSOM NA BROJ, ZAKONA, ODLUKA, AKCIONIH I STRATEŠKIH PLANOVA

Na sedam sjednica u NS RS ukupno je na dnevnom redu bilo 122 tačaka o kojima se Skupština izjašnjavala, podržavala ih ili im uskraćivala podršku.

Kroz sva ova zasjedanja na dnevnom redu su bili 57 zakona u formi prijedloga, 17 zakona u formi nacrtu, te 12 odluka i tek jedna strategija. Ukupno svega 11 zakona je u određenim segmentima u korelaciji sa Građanskom platformom i tek jedna strategija koja je direktno u vezi sa Građanskom platformom.

Od tih sedam, možemo odgovorno reći da je bilo „kozmetičkih“ promjena, kao što je slučaj sa Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o poljoprivredi, gdje se zakon suštinski nije izmijenio, izuzev u načinu isplaćivanja podsticajnih sredstava za poljoprivredna gazdinstva u Republici Srpskoj, koja nisu upisana u registar, te svoje pravo na podsticajna sredstva u poljoprivredi mogu ostvariti najkasnije do 31.12.2007.godine.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu

Izmjenama i dopunama Zakona o radu Ministarstvo rada i boračko invalidske zaštite pokušava da poveća stepen odgovornosti poslodavaca i prema radnicima, ali i prema institucijama vlasti kroz redovnije uplaćivanje poreza i doprinosa u budžet. **Jedan od izraženijih ciljeva je i sprječavanje rada na crno kroz visoke kazne koje su propisane zakonom, koje idu čak i do zatvaranja preduzeća**

koji nisu prijavila samo jednog radnika. Svakako da je ovo propis koji je uskladu sa ciljevima iz Građanske platforme, naročito u segmentu zapošljavanja, ali i smanjenja korupcije kroz izbjegavanje plaćanja obaveza državi. Zakon je podržan od Saveza sindikata RS.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju

Ovaj zakon je svakako u sprezi sa zahtjevima iz Građanske platforme i njegova funkcija je da omogući socijalno zbrinjavanje radnika koji nisu ostvarili pravo na penziju, a nedostaje im određeni broj godina staža. Zakon je afirmativan i dozvoljava i dokup radnog staža retroaktivno što će svakako uticati na socijalni milje građana koji su zbog raznih faktora (nepravедna privatizacija, propadanje preduzeća, itd) dovedeni u stanje socijalne potrebe kada nisu „podobni“ za tržište rada, a s druge strane nisu imali mogućnost ni stimulaciju vlasti da ostvare pravo na penzionisanje. Svakako na ovaj način vlasti u RS „kupuju“ jedan od segmenata socijalnog mira, jer zakon su podržali kao zajednički interes i sindikati i poslodavci kao i Vlada RS. Dokupom staža kako zakon propisuje do 3 godine radnog perioda neće se ugroziti ni finansijska stabilnost Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

Zakon o visokom obrazovanju svakako da ima određene dodirne tačke sa zahtjevima iz Građanske platforme, donešene izmjene i dopune Zakona o visokom obrazovanju tretiraju određene segmente koji su promovisani u dokumentu Bolonjske deklaracije u smislu integracija postojećih univerziteta u RS u zajednički prostor. Time će se ostvariti bitne pretpostavke koje imaju za cilj spoznavanje činjeničnog stanja kada su u pitanju predavački kadrovi i radni odnos nastavnog kadra u sklopu univerziteta. Zakon potpuno razjašnjava pravne odnose univerziteta i fakulteta, tako da univerzitet postaje pravna instanca koja uređuje odnose u pravnom smislu.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima

Ovaj zakon iako to čitajući samo odredbe zakona nije lako uvidjeti „običnom“ građaninu je snažan stimulator ostvarivanja socijalne pravednosti. Ako smo do sada često imali priliku da vidimo i čujemo kako su mnoge privatizacije zloupotrijebljene, ovdje je entiteski parlament izglasao zakon koji je svakako osvježenje i ima dosta dodirnih tačak sa zahtjevima iz Građanske platforme. Dug koji postoji u državnim preduzećima, sada, a nakon mišljenja Ministarstva finansija koje daje saglasnost o realnosti pojedinačnih zahtjeva, se pretvara u akciju i to u odnosu da državni kapital ne može iznositi manje od 50% + 1% akcija u preduzećima. Ova činjenica svakako govori u prilog tezi da neće biti nerezonskog otpuštanja radnika, kao što je to bio čest slučaj u početnim godinama privatizacije, a što je uzrokovalo povećan broj socijalno ugroženih građana u Republici Srpskoj. Kroz ovakve zakonske mjere daje se šansa da preduzeća koja zaista imaju perspektivu, ali su zbog lošeg upravljanja i rasipanja osnovnih materijalnih sredstava za rad svedena pod stečaj ili čak likvidaciju, mogu preživjeti tranzicioni proces koji se dešava na teritoriji RS i čitave BiH.

Prijedlog zakona o fondu za razvoj Istočnog dijela Republike Srpske

Zakon koji svakako u više segmenata korespondira sa zahtjevima iz Građanske platforme. Zakon je usvojen u NS RS na XI sjednici NS RS. Inicijalna sredstva fonda su 200 miliona KM i Vlada RS ih je obezbijedila iz sredstava koja pristižu na račun Vlade RS od prodaje Telekoma RS za 646 miliona Eura. Sredstva se neće dijeliti bez potpunih projekata na osnovu kojih će ih Vlada RS raspoređivati u skladu sa kriterijima za razvoj Istočne RS. Cilj ovog zakona je da se stanovništvu ove regije obezbijede kvalitetniji uslovi za život od infrastrukture, pa preko društvenih, kulturnih i sportskih manifestacija koje nisu u velikoj mjeri zastupljene na ovim prostorima. Takođe, primjetno je prema biračkim spiskovima da mladi ljudi napuštaju ove predjele i odlaze za egzistencijom na neke primamljivije prostore koji im omogućavaju veći stepen riješenosti egzistencionalnih pitanja. Poslanik koji dolazi iz Trebinja Perica Rajčević(SNSD) je na skupštinskom zasjedanju istakao podatak da je veći stepen mortaliteta nego nataliteta u ovim predjelima što je jasan pokazatelj neravnomjernog razvoja RS koje dovode do socijalnih razlika, a vremenom i do migracija stanovništva sa dugom tradicijom življenja na određenim prostorima.

Prijedlog zakona o evidencijama i statističkim istraživanjima u oblasti zdravstvene zaštite

Zakon koji svakako ima svoju težinu i kada se poredi sa zahtjevima Građanske platforme. Zakon će po svojoj primjeni dati na uvid mnogo podataka koji su do sada u sistemu zdravstvene zaštite bili stihijski i u slučaju Ad hoc situacija prikupljani. Zakon još nije zvanično stupio na snagu i tek nakon njegove primjene moći će se govoriti o efektima u odnosu na zahtjev iz Građanske platforme. No, u svakom slučaju ovim zakonom će se dobiti predstava kojim pravcem treba ići generalno zdravstvena zaštita i na koje pojave društvo u cjelini može izvršiti presudan uticaj kako bi se stepen zdravstvene zaštite povećao na prostoru čitavog entiteta RS.

Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća u Republicis Srpskoj za period 2006-2010

Ova mjera je strateško opredjeljenje Vlade RS kako bi poduzetnici sa ovih prostora bili konkurentni i uspješni u plasmanu svojih proizvoda i roba na domaćem i ino tržištu, a u cilju održivosti i povećanju nivoa kapaciteta kojim ova preduzeća raspolažu. Strategija je razvojno orijentisana i u smislu proširenja kapaciteta i otvaranja novih radnih mjesta za uspješna preduzeća uz stimulanse koje bi Vlada RS podržala. Strategija će u narednom periodu biti podložna analizi od strane javnosti.

8. KO JE OD ZASTUPNIKA/POSLANIKA I IZ KOJE POLITIČKE STRANKE GLASAO ZA BUDŽET TE INSTITUCIJE, A TKO JE BIO PROTIV USVOJENOG BUDŽETA

Budžet je u Narodnoj skupštini RS usvojen i potvrđen 14.12.2006. godine sa 59 glasova za, a 18 poslanika je bilo protiv izglasavanja budžeta. Budžet za 2007. godinu je 1,250,000.000 **KM i to je za 8,8% veći budžet u poređenju sa budžetom iz 2006. godine.**

9. KO JE I KAKO GLASAO ZA PRETHODNO SPOMINJANE MJERE (ZASTUPNIK/POSŁANIK – POL. STRANKA) I DA LI JE TO U SKŁADU SA PREDIZBORNIM OBEĆANJIMA NJEGOVE STRANKE:

Ovim segmentom analizirano je stanje po pitanju glasanja poslanika u NS RS po veoma značajnim pitanjima iz Građanske platforme.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi

Zakon je podržan jednoglasno od strane svih prisutnih poslanika, tačnije 73 poslanika, niko nije bio protiv ni uzdržan.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju

Zakon je podržan jednoglasno, 77 poslanika je glasalo za usvajanje, niko protiv i niko uzdržan nije bio.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu

Podržan je jednoglasno sa 74 glasa za, niko protiv, niko uzdržan.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

Zakon je usvojen sa 70 glasova za, niko protiv, te jedan uzdržan glas poslanika.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima

Prihvaćen je sa 70 glasova za, niko protiv, te dva uzdržana poslanika iz Srpske radikalne stranke : g-din Milanko Mihajlica i g-din Grujić Novo.

Prijedlog zakona o fondu za razvoj Istočnog dijela Republike Srpske

Ovaj zakon je podržan od strane 71 poslanika, niko nije bio protiv, a poslanik Radovan Bjelogrić je bio uzdržan.

Prijedlog zakona o evidencijama i statističkim istraživanjima u oblasti zdravstvene zaštite

Zakon je usvojen sa 66 glasova za , nije bilo uzdržanih i poslanika koji bi glasali protiv ovih zakona.

Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srpskoj za period 2006-2010

Strategiju je Narodna skupština prihvatila jednoglasno sa 75 glasova poslanika.

9. 1. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Iniciranje većeg broja mjera od strane poslanika u NS RS, a koji su u skladu sa najvećim problemima građana trebalo bi da bude obaveza poslanika. Vidljivo je da su poslanici demonstrirali odgovornost kada su glasali o navednim zakonima i mjerama, ali da bi ta odgovornost bila veća i u skladu sa građanskim zahtjevima, potreban je veći angažman poslanika od trenutno iskazanog kroz polugodišnju analizu.

10. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Ø Zaključci

1. NS RS je u nedovoljnoj mjeri razmatrala neke od 12 zahtjeva iz Građanske platforme,
2. NS RS je usvojila Program rada za 2007. godinu,
3. Poslovnik o radu NS RS zahtjeva izvjesne promjene koje su u fazi izrade,
4. Poslanici u NS RS nisu pokazali veliku zainteresovanost za rješavanje ključnih problema građana iz Građanske platforme,
5. NS RS nena praksu da na sjednicama raspravlja o realizaciji Programa rada, iako su evidentna određena kašnjenja i nesrazmjer u planiranju.

Ø Preporuke:

1. Parlament RS treba više raditi u skladu, sa zahtjevima identifikovanim u dokumentu Građanska platforma, koji je potpisalo preko 500.000 građana,
2. Kreirati Kodeks ponašanja poslanika u NS RS,
3. Uspostaviti jasniji i konkretniji pristup u kreiranju Programa rada NS RS, kako bi se povećala odgovornost NSRS-e, te omogućilo preciznije mjerenje njene efikasnosti u radu,
4. Revidirati Program rada u slučaju evidentnih nemogućnosti njegove realizacije,
5. Iznaći način za aktivniji, odgovorniji i efikasniji pristup skupštinskih tijela u razmatranju akata koje ova tijela obrađuju (aktivnije sudjelovanje predstavnika civilnog društva i u radu tih tijela).
6. Poslanici trebaju dati aktivniji doprinos sjednicama NS RS-e, a ne čekati da samo glasaju za „servirana“ rješenja.

NAPOMENA: Izvještaj je kreiran na osnovu svih, javnosti dostupnih podataka o radu Narodne skupštine Republike Srpske.

DODATAK 1 - GRAĐANSKA PLATFORMA

Očekujemo do 2010. godine :

1. da se otvori 150 000 radnih mjesta u BiH.
2. da se iskorijeni ekstremno siromaštvo u BiH.
3. da minimalna mirovina/penzija u BiH bude 250 KM.
4. da svaki građanin u BiH ima pristup osnovnoj zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.
5. da se obezbijedi dostojanstven standard života na selu.
6. da BiH bude zemlja jednakih mogućnosti za mlade ljude.
7. da se smanje troškovi javne administracije.
8. da se okonča reforma sustava obrazovanja u BiH.
9. da se smanji razina korupcije u BiH.
10. da BiH ispuni sve uvjete za stjecanje statusa kandidata za članstvo u EU.
11. da javne tvrtke/ poduzeća budu bolje regulirana i efikasnija u pružanju javnih usluga.
12. da se udvostruče direktna strana ulaganja u BiH.